музыкай, жывапісам, кінематографам краін вывучаемай мовы.

Устанаўленне міжпрадметных сувязей замежнай мовы як дысцыпліны з іншымі гуманітарнымі і спецыяльнымі дысцыплінамі, якія вывучаюць студэнты, дазваляе актывізаваць развіццё іх камунікатыўных здольнасцей.

Рудніцкая Л.Р.,
ст. выкладчык

ПРАЕКТНАЯ МЕТОДЫКА НА ЗАНЯТКАХ ПА ЗАМЕЖНЫХ МОВАХ ЯК СРОДАК РАЗВІЦЦЯ ТВОРЧЫХ ЗДОЛЬНАСЦЕЙ

У апошні час амаль ва ўсіх краінах свету назіраецца тэндэнцыя да гуманізацыі адукацыі, развіцця асобы навучэнца, тэндэнцыя, якая ажыццяўляецца пры індывідуальным падыходзе да студэнтаў.

Для ажыццяўлення індывідуальнага падыходу мы выкарыстоўваем праектную методыку. Яна дапамагае студэнтам выказваць свае думкі, пачуцці, актыўна ўключацца ў рэальную іншамоўную дзейнасць на занятках па замежных мовах у выглядзе праектаў, якія могуць быць амаль па кожнай тэме, адлюстроўваючы рэальнае альбо фантастычнае асяроддзе і, такім чынам, дапамагаючы развіваць увесь спектр здольнасцей студэнтаў.

Асноўнай характэрнай асаблівасцю праектнай методыкі з'яўляецца выкарыстанне ўсіх лепшых ідэй традыцыйнай, сучаснай і навейшай методык выкладання замежных моў, сярод якіх -- разнастайнасць форм вучэбнай дзейнасці (індывідуальная, парная, групавая); праблемны характар прапануемых заданняў; вывучэнне з задавальненнем; эгафактар, улік асабістых інтарэсаў і пажаданняў студэнтаў.

Праектная методыка можа выкарыстоўвацца на розных этапах навучання (пачатковым, сярэднім, прасунутым) для навучэнцаў рознага ўзроўню падрыхтоўкі па замежных мовах. Гэтая методыка адлюстроўвае галоўныя элементы камунікатыўнага падыходу да вывучэння замежных моў: адносіны студэнта да вывучаемай мовы, да агульных адукацыйных каштоўнасцей, спалучэнне праграмы па замежнай мове з прафесійна-адукацыйнымі задачамі студэнта. Праектная методыка ажыццяўляе двухбаковую сувязь, выкарыстоўвае міжвольнае запамінанне лексічных сродкаў і граматычных структур у ходзе рашэння праблемных задач, стымулюе развіццё творчага мыслення і ўяўлення.

Праектная методыка грунтуецца на выкананні праектных заданняў. Праца над імі прадугледжвае:

1. Планаванне заняткаў. Супрацоўніцтва выкладчыка са студэнтамі пры абмеркаванні зместу і аб'ёму праекта, сродкаў мовы, форм работы (інтэрв'ю, візіты) і вынікаў гэтай дзейнасці ў выглядзе памфлетаў, брашур, ілюстрацый.

2. Выкананне праектаў пасля заняткаў / правядзенне інтэрв'ю, збіранне візуальнай і іншай нагляднасці/. Неабходна дадаць, што тут студэнты выкарыстоўваюць уменні чытання, гутаркі, пісьма, слухання.

3. Агляд і праверка работы. Парады і каментарыі выкладчыка, аналіз групавой работы і самастойнай працы пры падборы матэрыялу.

4. Выніковая прэзентацыя. Выбар формы прэзентацыі згодна з вынікам працы над праектам -- схема, стэнд, часопіс і г.д..

Вопыт выкарыстання праектнай методыкі на занятках па замежных мовах у Беларускім універсітэце культуры сведчыць аб тым, што яна дазваляе ажыццяўляць індывідуальны падыход да навучэнцаў, мабілізаваць іх пошукавыя і творчыя здольнасці.

Гаўрына Л.М.,
дацэнт

ЗАКАНАМЕРНАСЦІ ФАРМІРАВАННЯ НАВЫКАЎ ДЫРЫЖЫРАВАННЯ

Адной з важных задач педагогікі дырыжыравання з'яўляецца актыўнае выкарыстанне натуральных псіхафізічных закана-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

мернасцей, якія ляжаць у аснове рухаў чалавека. Пераносячы іх у сферу дзейнасці дырыжора, можна не толькі пераадолець разрыў паміж прафесійнымі і натуральнымі рухамі, але і наблізіць першыя да другіх, надаць апошнім прафесійную накіраванасць. Гэты прынцып мэтазгодна выкарыстаць для пабудовы адзінай сістэмы рухальнай актыўнасці дырыжора, здольнага вырашаць увесь комплекс задач, якія стаяць перад ім. Па структуры дыхальныя навыкі можна ўмоўна падзяліць на дзве групы. Першая -- гэта навыкі, накіраваныя на выкананне адначасова некалькіх задач. Прыкладам ў дадзеным выпадку можа быць працэс тактыравання. Другая -- гэта рад асобных тэхнічных задач: выкананне розных аўфтактаў, зняцце гуку ферматы, розныя дынамічныя прыёмы і інш.

Пры гэтым тактыраванне -- працэс, які дынамічна развіваецца, у той час як рад асобных тэхнічных задач з'яўляюцца нязменнымі.

Тактыраванне ўзнікла на мяжы XVII і XVIIIст. Яно набыло сваё агульнапрынятае значэнне ў выніку гістарычнага развіцця прафесіі дырыжора. Развіваючыся, схемы тактыравання значна змяняліся ў выглядзе метрычных схем, у межах якіх адбівалася кожная чвэрць выконваемай музыкі. Гэтыя схемы цалкам адпавядалі прымітыўнай задачы падтрымання неабходнага тэмпу. Названая задача была асноўнай у дзейнасці дырыжора.

Аднак у сувязі з пашырэннем эмацыянальна-драматургічнага дыяпазону музыкі і адкрыццём новых выразных сродкаў спатрэбілася і задачы выканальніцкай інтэрпрэтацыі музычнага матэрыялу прывесці ў адпаведнасць з навыкамі тактыравання. Замест кароткіх рэзкіх перамяшчэнняў паміж асобнымі метрычнымі пунктамі тактыраванне набывае характар натуральных, плаўных, напоўненых музыкай ліній, якія даюць магчымасць перадачы не толькі часавых, але і прасторавых кампанентаў выконваемай музыкі. Паступова стала развівацца тэндэнцыя пераходу фізічных рухаў у інфармацыйныя. Пасля таго, як тактыраванне страціла сваё вядучае значэнне ў дырыжыраванні і стала выконваць дапаможную функцыю, пачала праяўляцца другая крайнасць -- недаацэнка неабходнасці спецыяльнай карпатлівай работы па выпрацоўцы гэтага важнага навыку. Працэс тактыравання -- не толькі рухі па ўстаноўленай схеме. Гэта асноўны як рухальны, так і псіхалагічны навык, які выконвае некалькі сэнсавых задач.

Прычым тактыраванне з'яўляецца не толькі адным з навыкаў дырыжора. Гэта сістэма арганізацыі ўсёй яго рухальнай актыўнасці. Дырыжоры, у якіх адсутнічае дакладная арганізацыя працэсу тактыравання, заўсёды выклікаюць унутраны пратэст і нават непрыязнасць калектыву. Пабудова складанага навыку тактыравання дапамагае дакладна адлюстраваць прасторавыя і часавыя аспекты развіцця музычнага твора, з'яўляецца адной з самых складаных задач у працэсе навучання дырыжыраванню.

Многія знакамітыя дырыжоры падкрэсліваюць, што немагчыма авалодаць тактыраваннем па падручніках, паколькі яно разглядаецца там не як дынамічны працэс, а як структурная пабудова.

Увесь сэнс работы па засваенню рухальных навыкаў заключаецца ў развіцці і замацаванні прынцыпу варыятыўнасці. Гэта абазначае, што залог паспяховага засваення дырыжорам рухальных навыкаў заключаецца у пастаяннай настроенасці псіхікі на рашэнне канкрэтных сэнсавых задач і на выкарыстанне пры гэтым розных рухальных сродкаў.

Усё сказанае сведчыць пра тое, што фарміраванне дырыжорскіх навыкаў -- хутчэй разумовая праца, а не працэс трэніроўкі рук. Неабходнасць усведамлення гэтай бяспрэчнай ісціны, актыўнае ўкараненне яе ў практыку не знайшлі яшчэ належнага адлюстравання ў метадычнай літаратуры па навучанні дырыжыраванню.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ